Regionledningskontoret
Marie-Therése Wallin

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2025-12-22

RS 2025-1258

Regionstyrelsens
arbetsutskott

Inriktningsbeslut avseende ny strålbyggnad, byggnad 27, på Södersjukhuset

Regionledningskontorets förslag till beslut

Regionstyrelsens arbetsutskott beslutar följande.

1. Fastighets- och servicenämnden medges rätt att, inom ramen för 2026 års investeringsbudget och inriktningsnivåer för planåren 2027–2035, inleda inriktningsfasen avseende ny strålbyggnad, byggnad 27, på Södersjukhuset, inklusive utförande av fördjupade undersökningar av markförhållanden till en investeringsutgift om högst tio miljoner kronor, utifrån en total indikativ investeringsutgift på 1 300 miljoner kronor.

2. Paragrafen justeras omedelbart.

Sammanfattning

Region Stockholm bedöms ha ett utökat behov av strålkapacitet. En förväntad befolkningsutveckling innebär att antalet äldre ökar vilket bedöms leda till att fler personer får en cancersjukdom. Antalet unika individer som fått strålbehandling är i linje med befolkningsutvecklingen. Regionalt Cancercentrum ser ingen trend som tyder på att incidensen av cancersjukdomar kommer att minska.

Strålbehandlingsavdelningen på Södersjukhuset är belägen i äldre lokaler i byggnad 44, vilket försvårar både underhåll och kapacitetsökningar. Beslutet innebär att en förstudie kommer att inledas om uppförandet av en ny byggnad för strålbehandling vid Södersjukhuset. Förstudien syftar till att identifiera den mest lämpliga geografiska placeringen för byggnaden samt att bedöma förutsättningarna för etablering inom sjukhusområdet. Om beslut inte fattas kommer strålbehandlingskapaciteten inte kunna utökas i linje med det ökande behovet. Därtill om beslut om nästa fas, planering, inte fattas, belastas Södersjukhuset med förgäveskostnader motsvarande upparbetade utgifter för genomförd förstudie.

Investeringsutgiften för förstudien inklusive utförande av fördjupade undersökningar av markförhållanden bedöms uppgå till tio miljoner

kronor. Total indikativ utgift för investeringen bedöms till 1 300 miljoner kronor.

Regionledningskontoret gör ingen annan bedömning än vad som framgår av fastighets- och servicenämndens beslut och föreslår att regionstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget (FSN 2025-0554).

Bakgrund
En förväntad befolkningsutveckling innebär att antalet äldre ökar vilket bedöms leda till att fler personer får en cancersjukdom. Antalet unika individer som fått strålbehandling är i linje med befolkningsutvecklingen. Regionalt Cancercentrum ser ingen trend som tyder på att incidensen av cancersjukdomar kommer att minska.

Utredning kring Region Stockholms framtida strålkapacitet har skett i samverkan mellan verksamheterna inom hälso- och sjukvårdsnämnden, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset, Locum AB och regionstyrelsen. Den gemensamma bedömningen är att Region Stockholm har behov av utökad strålkapacitet. Detta kan säkerställas genom att planera för ytterligare två till fyra linjäracceleratorer[1] på Karolinska Universitetssjukhuset Solna samt att det planeras ytterligare investering för att utöka strålkapaciteten på Södersjukhuset. Detta beslut omfattar endast fastighetsinvesteringen i en ny strålbyggnad på Södersjukhuset.

Idag bedrivs strålverksamheten i Region Stockholm i nära samarbete mellan Karolinska Universitetssjukhuset i Solna och Södersjukhuset. För att möta Region Stockholms ökade behov av strålbehandling planeras och genomförs nu kapacitetsökningar vid båda sjukhusen. Vid Karolinska Universitetssjukhuset i Solna planeras redan ett genomförandebeslut (RS 2024-0355) som kommer att behandlas i regionfullmäktige för beslut i januari 2026 avseende fastighetsinvestering i byggnad L9. Detta för att kunna utöka med tre linjäracceleratorer.

Strålbehandlingsavdelningen på Södersjukhuset är belägen i äldre lokaler i byggnad 44, vilket försvårar både underhåll och kapacitetsökningar. En åtgärdsvalsstudie och en möjlighetsutredning har utförts vilka ligger till grund för inriktningsfasen. Beslutet innebär att en förstudie kommer att inledas om uppförandet av en ny byggnad för strålbehandling vid Södersjukhuset. Förstudien syftar till att identifiera den mest lämpliga

[1] Maskin som levererar riktad strålning (fotoner/elektroner) för att slå ut tumörvävnad.

geografiska placeringen på byggnaden samt att bedöma förutsättningarna för etablering inom sjukhusområdet.

Om inriktningsbeslut för en strålbyggnad på Södersjukhuset inte fattas kommer strålbehandlingskapaciteten inte kunna utökas i linje med det ökande behovet, vilket leder till kapacitetsbrist, längre väntetider och potentiellt sämre behandlingsresultat. Region Stockholm riskerar då att inte uppfylla sitt ansvar att tillhandahålla nödvändig vård till invånarna. Detta kan på sikt medföra ökade kostnader, exempelvis om patienter behöver mer omfattande eller kostsamma behandlingar till följd av försenad diagnos eller behandling. Därtill riskerar situationen att öka belastningen på personalen.

Effektmål
Effektmål för ny strålbyggnad på Södersjukhuset har identifierats enligt nedan. Effektmålen kommer att vidareutvecklas under inriktningsfasen.

	Mål	**Effekt**
Minskad väntetid till strålbehandling	Ingen patient ska behöva vänta längre än DD[2] från behandlingsbeslut till behandlingsstart, i enlighet med vårdgarantin för cancer.	Förbättrad tillgänglighet och snabbare behandlingar, vilket kan påverka behandlingsutfall positivt.
Ökad behandlingskapacitet	Ökning av antalet genomförda strålbehandlingar med minst 30 procent inom 2 år efter att byggnaden tagits i drift.	Minskat behov av att remittera patienter till andra regioner eller sjukhus.
Förbättrad arbetsmiljö och personalförsörjning	Ökad medarbetarnöjdhet och minskad personalomsättning inom kliniken.	Bättre arbetsmiljö leder till förbättrad kontinuitet, högre kvalitet och ökad attraktivitet som arbetsplats.
Förbättrad patientupplevelse	Minst 90 procent av patienterna ska uppleva att de får vård i en trygg, modern och tillgänglig miljö (mätt via patientenkäter).	Stärkt förtroende för vården och ökad patientdelaktighet.
Möjliggöra införande av ny teknik och	Inom 1 år efter driftstart ska minst en ny	Högre precision, färre biverkningar och bättre

[2] Antal dagar

behandlingsmetoder	avancerad behandlingsform (till exempel adaptiv strålterapi eller MR-linac[3]) vara implementerad.	behandlingsresultat.
Minskad oplanerad driftstoppstid för utrustning	Nedtid för maskiner reduceras med minst 50 procent genom ny infrastruktur och modern utrustning.	Ökad driftstabilitet och effektivitet i behandlings-verksamheten.
Ökad samverkan med forskning och utbildning	Nya samarbetsytor ska etableras med minst ett lärosäte och ett forskningsprojekt ska vara aktivt inom första året.	Höjd kompetens, innovation och möjligheter till klinisk utveckling.

Regionledningskontorets förslag och motivering
Enligt Policy och riktlinjer för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414) föregås ett inriktningsbeslut av en åtgärdsvalsfas. Under åtgärdsvalsfasen ska olika lösningar identifieras och utvärderas, som bedöms effektiva och långsiktigt ekonomiskt hållbara, och som bedöms kunna säkerställa de behov och effektmål som identifierats i framtagna behovsanalyser. Åtgärdsvalsfasens analys och utvärderingsarbete har redovisats i fastighets- och servicenämndens tjänsteutlåtande och beslutsunderlag. Arbete med effektmål, riskanalys och riskbedömning samt hållbarhet har startats upp.

Regionledningskontoret bedömer att investeringsobjektet har beretts i enlighet med Region Stockholms krav och anvisningar utifrån riktlinjer för investeringar inom ramen för Policy och riktlinjer för god ekonomisk hushållning (RS 2023-0414).

Regionledningskontoret gör ingen annan bedömning än vad som framgår av fastighets- och servicenämndens beslut och föreslår att regionstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget (FSN 2025-0554).

[3] Strålbehandlingssystem som kombinerar en linjäraccelerator (som ger strålning) med en MR-kamera (som tar bilder) för att ge en mer precis och individanpassad cancerbehandling.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär att fastighets- och servicenämnden får inleda inriktningsfasen inklusive fördjupade undersökningar av markförhållanden, till en investeringsutgift på tio miljoner kronor.

Total indikativ investeringsutgift för fastighetsinvesteringen uppgår till 1 300 miljoner kronor. Investeringen finns upptagen i regionfullmäktiges beslutade investeringsbudget 2026 med planår 2027–2035 (RS 2025-0026). Framtida kapitalkostnader, kostnader för drift och skötsel samt preliminär hyresnivå för ny strålbyggnad på Södersjukhuset kommer att utredas vidare under inriktningsfasen.

Investeringsutgift för medicinteknisk utrustning till ny strålbyggnad kommer att utredas vidare under inriktningsfasen för att ingå i kommande investeringsbudget för Södersjukhuset.

Om beslut om nästa fas, planering, inte fattas, belastas Södersjukhuset med förgäveskostnader motsvarande upparbetade utgifter för genomförd förstudie.

Emma Lennartsson
Regiondirektör

Katarina Holmgren
Ekonomidirektör

Beslutsunderlag
1. Fastighets- och servicenämndens protokollsutdrag den 10 december 2025
2. Fastighetsförvaltningens tjänsteutlåtande den 28 november 2025
3. Protokollsutdrag från Locum AB:s styrelse den 10 december 2025

Beslutsexpediering
1. Fastighets- och servicenämnden
2. Locum AB
3. Akutsjukhusnämnden

Godkänd av Emma Lennartsson, 2025-12-22